

Aleksis K – Sunnuntai-Kaleva

Köyhän ystäviä

Tänä kesänä hyttysiä on niin valtavasti, että itse hyttysprofessori Juhani Itämieskin kuuluu olevan yltympäriinsä paukamilla. Sääskihavaintoja on tullut Etelä-Suomesta saakka, ainakin Sysmästä ja Kerimäeltä. Itikat ovat nyt myös poikkeuksellisen röyhkeitä ja saattavat tulla ihmisten pihaille, jopa asumukseen saakka. Piippolassa kerrotaan erään neidon järkyttyneenä heränneen keskellä yötä, kun hyttynen oli tunkeutunut aittaan ja inissyt korvan juuressa. Pulkkilan puolella mahdollisesti sama peto oli päässyt peräti pistämään sikäläistä neitosta, ja suuri on pelko vielä Kokkolassakin.

Miten me mahdamme selvitä tästä kauhujen kesästä? Asiantuntijoiden mukaan sitä kannattaa ainakin yrittää. Myös vuonna 1867 oli poikkeuksellisen ankara hyttysesä, mutta siitäkin selvisi hengissä satojatuhansia suomalaisia, joista tosin suuri osa kuoli nälkään seuraavana talvena.

Perinteisin hyttystentorjuntakonsti on hengiltä läiskiminen, hyttynen hyttyseltä, yksi kerrallaan. Jos sukuun kuuluu vaikkapa isän puolelta viisi serkkua ja äidin puolelta kolme orpanaa, jotka kaikki ovat naimisissa ja jokaisessa perheessä on kaksi lasta, heidät kaikki kannattaa kutsua kylään kesämökille, tai missä nyt itikoita aiotaankin teurastaa. Jos koko suku, 36 ihmistä, läiskii hyttysiä hengiltä kymmenen sekunnin välein kahdeksantuntisen työpäivän ajan, illan tullen taistelukentällä lojuu 103 680 vainajaa. Jos vielä saa houkutelukseksi anopin haaskaksi, päivän hyttysaalit saattaa nousta jopa 125 000:een. Sen jälkeen niitä tuskin enää riittää koko pitäjässä.

Viime aikoina on tullut muotiin siedätyshoito, jossa ei yritetä päästä sääskistä eroon, vaan tottua niihin niin, etteivät ne enää haittaa. Siedätyshoito toimii siten, että heittäydytään alkukesästä kelteisilleen vitelikkoon ja annetaan hyttysten pistellä. Ensimmäiset satatuhatta pistosta ovat pahimpia, mutta niiden jälkeen useimmat ihmiset siedättyvät niin, että joulun mennessä itikoista ei ole enää mitään harmia.

Myös teknologia on tullut hyttysotaan avuksi. Elektroninen karkotin kuulemma pitää inisijät loitolla jopa 50 metrin säteellä, mutta pahat kielet väittävät, että karkottimen todellinen teho on korkeintaan lähestymiskiellon luokkaa. Mahdollisesti jo ensi kesänä saamme avuksi vielä parempaa teknologiaa. Ilmaisena neuvona keksijöille voidaan antaa se, että karkottimen sijasta kannattaisi rakentaa mieluummin hyttyshoukutin. Se voi tarjota mainion rauhan kotipihalle, kun sen sijoittaa vaivihkaa naapurin tontille.

